

CLUJUL

ZIAR SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT

nume:

Pe un an Lei 160—
Pe 1/2 an „ 80—
Pe 1/4 an „ 40—
Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 200—
Pe 1/2 an „ 100—
Pe 1/4 an „ 50—

Anunțurile se primesc după tarif.

Manuscrisele nu se înapoiază.

Onor. Biblioteca Universității
(2 foi) , Reg. Maria 14

TELEFON 124

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

Un exemplar 3 Lei.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

În străinătate un exemplar 4 Lei.

CEARTĂ PE PĂMÂNT

de J. B. SIMA

OMENIREA REFUZĂ A RECUNOAȘTE PE MÂNTUITORUL EI.—TOATE POPOARELE ÎN MARI INCURCĂTURI POLITICE, SOCIALE ȘI FINANCIARE.—VEȘTEA INGERILOR SE VA ÎNDEPLINI ÎNTOCMAL, ÎNDIFFERENT DACĂ OAMENII VOR VOI SAU NU.—ÎN LOCUL HAOSULUI DE FAȚĂ VA FI INTRODUSĂ PACEA VEȘNICĂ.—DOMNIA DE FAȚĂ A PĂCATULUI, A FĂRADELEGLILOR ȘI A MORTII DE SUB STĂPÂNIREA SATANEI, VA FI ÎNLOCUITĂ PRIN DOMNIA DREPTĂȚII FERICIRII ȘI VIETII VEȘNICE, SUB CHRISTOS.—VA FI INTRODUSĂ EPOCA DE AUR.

„Și ingerul zise: Nu vă temeți, căci vă binevestesc bucurie mare care va fi pentru tot poporul; căci astăzi, în orașul lui David, fu născut vouă Mântuitor, care este Christos Domnul.”—Luca 2:10, 11.

PUTEAM pune titlul acestui articol „Pace pe Pământ”, dar, din mai multe motive, actualul se potrivește mai bine fiindcă exprimă adevărul. Deși vestea ingerilor a fost „pace pe pământ”, și sună dulce în urechile noastre, mai cu seamă a acelor cari luăm religia și creștinismul în serios, observăm cum biata omenire, prin strigătele ei de război, ceartă și neînțelegeri a acoperit aproape cu totul frumosul cântec ingeresc. În mijlocul zarvei de pe pământ glasul ingerilor nu se mai aude.

Cu toate că omenirea a acceptat vestea ingerilor de „pace pe pământ și bună învoire între oameni” ca idealul ei, ca drumul ce duce la pace, viață și fericire, ea n'a colaborat întru nimic la ajungerea acestui ideal, ei și-a ales, de bună voie, drumul ce duce spre moarte. Ea s'a înarmat până în dinți, pentru a se lupta și război cu Martianii?!—nu, de sigur, ci pentru a se distruge și a se băga în pulbere pe sine.

Istoria celor nouăsprezece veacuri este peștrită cu cele mai barbare și brutale războaie și vărsări de sânge, cari, fără mici excepții, au fost purtate în chiar numele celui născut în Betleem, nulificând vestea ingerilor prin devize ca: „scopul îndreptățește mijloacele”, cu „semnul crucei vom învinge” sub cari s'au săvârșit cele mai barbare și drăcești lucruri.

Dar să închidem ochii asupra trecutului și să lăsăm în jos asupra lui cortina simpatiei cu ignoranța, superstiția și întunecatul mare în care dibuiau ei. Ni se cere însă să ne deschidem ochii—și să ni-i deschidem larg de tot—asupra prezentului, asupra noastră, asupra faptelor noastre. Noi trăim o zi mai bună. Timpul acelor il numim „veacurile întunecate”, iar pe al nostru, veacul al XX-lea, „veacul civilizației”, al culturii, al luminei! Trebuie dar ca și faptele, raportul dintre indivizi, familii, națiuni și popoare să ne fie civilizate; caracterele de cultura și știința mai mare ce avem și cu cari ne lăudăm.

Și ce vedem? Vedem vre-o deosebire între ei, ignoranții, superstițioșii și întunecații, și între noi, civilizații, culturații, luminații? Da, mărturisim, că vedem. Iată-o: Ei omorau cu zecile, noi omorăm cu sutele; ei omorau cu sutele, noi cu miile; ei omorau cu miile, noi cu sutele de mii, ei omorau cu sutele de mii, noi—ca să ne dovedim în toate superiori lor—omorăm cu milionul.

Ei întrebuințau ca mijloace de distrugere—din cauza ignoranței lor—arcul, praștia, sulita, lancea și alte instrumente, destul de crude și ele, dar nimica toată în comparație cu uneltele aruncătoare de moarte pe cari geniul mai marii noastre învățători ni le-a pus în mâni.

Lor li se cerea zile, săptămâni, luni și chiar ani pentru distrugerea unui oraș. Nouă, ce, nu ne trebuie doar decât o clipă de ochi pentru a mătura Clujul, Bucureștii sau oricare alt oraș de pe fața pământului, sau pentru a face din Londra sau New-York o grămadă de fere și cărămizi.

asta e caracteristica secolului nostru—20-lea. De nouă ani de zile trăim orol întunecat al războaielor, revoluțiilor și un întreg șir de sguđiri sociale—parcă, nu se vor mai termina.

Isbucnirea războiului cel mare a deschis filele unui capitol al „domniei de fer.” Patru ani de zile a împărțit tunul, grantele și gazul asfixiant, iar văzduhul a fost stăpânit de falnicul sbor al aeroplanelor aruncătoare de moarte și nimicire. Acestor metode deucidere, omenirea li s'a dedicat cu trup și suflet; a jertfit tot ce a avut mai scump la picioarele tunului: copii, averi, creștinism, morală, dreptate—tot, cu speranța și justificând vechiul proverb „că făcând rău va urma bine.” Dar, cum după rău niciodată nu urmează binele tot așa în loc ca după război să se întroneze o Eră de pace,—

și anarhie pe toate liniile. Atât capitalul cât și munca recurg la măsuri extreme. Cu un cuvânt, după război s'a instaurat o stare haotică soră cu anarhia cea mai perfectă. Reacționarismul scoate capul din nou și sub nume diferite încearcă să întroneze „domnia de fer” pentru a stăpâni lumea. Acestui curent de regres i-se opune radicalismul care de foarte multe ori uzează de violențe pentru atingerea scopului politic urmărit. Forțele beligerante își revizuiască puterile și pregătesc lovitura.

Două concepții antagoniste și ireconciliabile. Aceste armate ce stau amenin-

cut vor fi ca niște jucării de copii. Invățații militari susțin că războaiele vor continua până când va veni timpul când ele vor ajunge atât de înverșunate încât vor trebui să înceteze sau neamul omenesc va peri.

Cu astfel de perspective viitorul omenirii se anunță întunecat. El rezervă lumii perioade de fer și mai groaznice decât cele cunoscute până acum în istorie. Dacă în adevăr toate acestea s'ar produce și dacă nu s'ar ivi omul care să-i scoată pe oameni din nebunia lor și să-i salveze din starea actuală de egoism și mândrie desăvârșită atunci cu adevărat am putea spu-

Corul ingeresc anunțând păstorilor vestea de salvare a omenirii

cum era nădejdea—sau deschis filele unui nou capitol.

E un capitol de tranziție în filele căruia orice zi trecută grăbește lichidarea unei Ere care n'a fost trăită bine. După război lumea se găsește în fața unei stări de fapte pe care nici n'a bănuțit-o măcar. Frica a cuprins toate clasele de oameni în fața aspectului grandios ce marchează dezastrul de după război. Toate națiunile sunt în dezastru și incurcături din punct de vedere politic și financiar; iar morala este într'un complect faliment. Războiul n'a asigurat domnia democrației în lume. Temelile civilizației și ale culturii sunt clintite din loc prin răscoale, războaie civile, revoluții, greve, nelegiuiri din partea autorităților, bolșevism

și anarhie pe toate liniile. Atât capitalul cât și munca recurg la măsuri extreme. Cu un cuvânt, după război s'a instaurat o stare haotică soră cu anarhia cea mai perfectă. Reacționarismul scoate capul din nou și sub nume diferite încearcă să întroneze „domnia de fer” pentru a stăpâni lumea. Acestui curent de regres i-se opune radicalismul care de foarte multe ori uzează de violențe pentru atingerea scopului politic urmărit. Forțele beligerante își revizuiască puterile și pregătesc lovitura.

Parcă nebunia omenescă este fără de margini. Încă nu s'a terminat complect trecutul războiului, ale cărui raue în zadar se trudes doctorii societății să le vindece, războiului care a ruinat toată lumea, dar mai cu seamă Europa, care a dezorganizat comerțul, a trimis la coș o mulțime de valute, a furat încrederea, a distrus morala publică și privată și iată că din toate părțile vin știri că se descoperă noi și noi metode de distrugere în fața cărora cele întrebuințate în războiul tre-

testă. Marea greșală a înțelepților trecuți și prezenți constă în aceea că au scos din calculele lor pe Dumnezeu oricând ori au aranjat și aranjează chestiunile vitale pe pământ. Tocmai de aceea le merge atât de bine!...

Pace pe Pământ

„Pace pe Pământ?” Dar ea nu există! O serie de „păci” încheiate după războiul cel mare sunt declarate „petece de hârtie”, și așa este. Nu ne agităm noi în chestia Banatului și spunem că acorlul care a predat Jugoslaviei o parte din Banatul românesc, este un „petec de hârtie”? Nu nutrește Ungaria aceeași părere—deși nu și o poate traduce în fapte—despre tratatul de pace care a redus-o la granițele ei actuale și naturale? Oare ascunde Germania simțământul prin care consideră tratatul de pace de la Versailles o „maculatură de hârtie”? Care are alt tratat de pace, din cele trecute sau actuale, n'a fost declarat încă „petec sau maculatură de hârtie”?

„Pacea” prin tratate este asigurată numai atâta vreme cât hambarele golite de războaiele trecute se umplu din nou cu muniții.

Sărmană, sărmană, sărmană omenire! Cum căile tale îndărătnice, neînțelepte și inconsistente te duc la peire!

Nu iubiților! fără Dumnezeu, oricât s'ar mândri știința și învățătura cu progresele ei actuale, nu este cu puțință viață, fericire și bună rânduială pe pământ. Dumnezeu a creat pământul și l-a dat în stăpânire omului ca să-l lucreze, să se bucure de roadele lui și să-și găsească fericirea și viața pe el. Dela început Dumnezeu i-a spus omului: „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l supuneți pe dânsul și domniți peste peștii mării și peste pasările cerului și peste toate animalele câte se mișcă pe pământ.” Din moment ce omul se dovedește incapabil de a-l stăpâni și își afirmă existența pe pământ prinuciderea cu tunurile, prin războaie, sfâșieri și vărsări de sânge desigur că nu mai are calitatea de a fi stăpânitorul lui.

Cine va aduce Pacea?

O întrebare categorică implică un răspuns categoric; și răspunsul acesteia—trebări nu poate, de sigur, să nu intere-

Unirea sufletească

— Înțelegeri neînțelegeri. — Propaganda dăunătoare la sate. —

— Menirea generației tinere. —

Unirea teritorială a românilor realizându-se, s'a ivit și necesitatea realizării unirii sufletești a tuturor românilor, pentru a putea lupta solidar mai cu succes contra dușmanilor noștri interni, cari

uneltesc subversiv contra intereselor vitale ale țării și neamului nostru.

După unire — durere — am constatat câteva inconveniente foarte dăunătoare intereselor noastre naționale, în urma unificărilor. Aceste inconveniente la început s'au ivit din interese personale, dar cu timpul au ajuns să fie generalizate în mod exagerat. Din acest motiv s'au ivit foarte multe nemulțumiri, dar fără vre-o bază reală.

Nemulțumirile s'au manifestat în primul rând contra tendinței de a se

aduce în nouile teritorii române funcționari din vechiul Regat

cu toate că prin aducerea funcționarilor din vechiul Regat se intenționa

instruirea funcționarilor noi, de origine din noule teritorii române.

Este adevărat, că în noule teritorii române

s'au adus din vechiul Regat în posturi mai importante și funcționari, a căror calificare nu corespundea posturilor respective.

Dar toate aceste se justifică prin lipsa de funcționari versați și cu calificare corespunzătoare de cari aveam nevoie.

Funcționarii din noule teritorii române, n'au decât să învețe câte ceva dela acești funcționari, ca

să poată ei avea conducerea administrativă a nouilor teritorii.

Pe această temă de altfel s'a făcut propagandă și la sate, infiltrându-se în sufletul țăranilor ideea, că

frații din vechiul Regat au venit în noule teritorii, ca să ne stăpânească și nu să se înfrățescă cu noi, ci să ne exploateze.

Propaganda aceasta se sprijine și pe faptul, că acum, unindu-ne cu vechiul Regat,

aproape toate serviciile administrative sunt conduse de „regăfeni”,

iar impozitele etc. sunt exagerate de mari față de cele cari erau în era streină.

Țărani nu înțeleg, că impozitele sunt mai mici, decât cele din era maghiară și numai se observă a fi exagerate, avându-se în vedere

deprecierea banilor noștri.

Propaganda aceasta dăunătoare intereselor române este alimentată chiar și de către câțiva români inconștienți, din interes de partid, infiltrând în sufletul po-

pulației naive ideea, că

în era streină le-ar fi fost mai bine românilor, decât în era românilor.

Toate inconveniente aceste sunt trecătoare, fiind rezultatul unificărilor necesare unirii sufletești, care se pregătește pe toate terenurile.

Nemulțumiri s'au ivit cu ocazia fiecărei uniri în fiecare țară, dar toate aceste nemulțumiri au fost de scurtă durată, pentru că *curenți noi pregăteau terenul unirii sufletești, care nu întârziea niciodată.*

Nemulțumirile, cari s'au ivit până acum se datoresc în parte și divergențelor partidelor vechilor și nouilor teritorii, cari partide provocau aceste nemulțumiri pentru a-și asigura reușita în alegeri.

Generația nouă intelectuală a observat la timp greșelile, cari s'au făcut prin această propagandă și organizându-se caută să înlăture ori-ce propagandă, care ar contribui la

provocarea nemulțumirilor dăunătoare întregului neam românesc.

Organizația fascistă română tocmai în acest scop, s'a înființat, și se estinde, căutând să contribuie din toate răspunderile la unificarea sufletească și validitatea tuturor românilor, iar „Acțiunea Română” și „Liga Națională Creștinească” tot acest scop îl urmărește însă pe alt teren, secundând mișcarea fascistă română.

V. I. M.

Accente

Constatările noastre obiective, referitoare la mișcările național-române și la demonstrațiile naționale, cari au avut loc cu prilejul congresului presei, au provocat vii discuții, atât în public, cât și în presă. „Libertatea” din Orăștie; „Voința Poporului” din Arad; și alte ziare adevărat românești, au comentat obiectiv constatările noastre, aprobându-ne obiectivitatea. Ba și „Adevărul” a constatat obiectivitatea noastră, cu toate că nouă, fiind adevărați români, ne este dușman. În legătură cu obiecțiunile ziarului „Adevărul”, referitoare la noi de altfel și „Țara Noastră” de sub direcțiunea dlui O. Goga a căutat să-și dea părerea, fiind vorba și despre dl Goga. Referitor la această chestie noi nici nu avem nimic de spus, pentru că „Țara Noastră” lămurește toată chestia, scriind sub titlul „Toți fasciști”. următoarele: „Mutilând și întorčitând o informație din ziarul „fascist” ant semit: „Clujul”, bunii noștri amici dela „Adevărul”, scot concluzia, că și dl Oc. Goga, vezi dumneata! e tot atât de „fascist și antisemit” ca și foaia sus amintită.

„Evident, nu sunt nici fasciste și nici antisemite: „Lupta” și „Adevărul”, nu sunt nici antisemite și nici Brănișteanu, Brauer, Nadler, Grünberg și ceilalți angajați ai dlui Jacob Rozenthal și Alb. et Hongman.

Ne-am înțeles!”

Către cetitorii noștri!

Cu ocazia sf. sărbători direcțiunea ziarului „Clujul” a hotărât să trimită câte un exemplar de onoare tuturor preoților, învățătorilor, societăților și persoanelor mai însemnate din toate satele și orașele țării noastre precum și în străinătate.

Cu această ocazie le urăm sărbători vesele și fericite tuturor acelor cari vor avea ocaziunea de a ceti acest număr al ziarului „Clujul”. Suntem încredințați, că nu este necunoscut acest ziar celei mai mari părți a societății românești de pretutindeni. Totuși pentru acei cari n'au cunoștință de existența lui, vom trimite alăturatul mandat — care va servi și ca bon de abonament, — cu rugămintea ca fiecare în parte să-și aboneze acest ziar independent ce apare în 20.000 expl. săptămânal și care e cel mai răspândit și mai cunoscut la noi și în străinătate. Toți abonații vor beneficia de

Premiile ziarului „Clujul”

cari se distribuie cu începere din 1 Ianuarie 1924. Fiecare abonat care va trimite anticipativ prin alăturatul mandat costul unui abonament de un an, va primi imediat gratuit:

„Femeia Creștină” de Ruschek trad. de preotul I. Russu, una dintre cele mai valoroase scrieri cu conținut moral și execuție frumoasă.

Tot asemenea cel ce va trimite costul anticipat al unui abonament de 1/2 an va primi o broșură, „Carte mare de visuri” ediție bine îngrijită, cu conținut bogat. Premiul unui abonament de 1/4 an este prețioasa broșură „Cartea Mângâerii” de cunoscutul preot-scriitor George Mânzat din Dej.

Acei ce doresc a avea ziarul gratuit, își vor da silința să câștige minimum zece abonați a căror adresă exactă o va trimite la administrația ziarului nostru, iar pe tot timpul cât s'a anticipat abonamentul celor zece abonați, va primi ziarul „Clujul” în mod gratuit.

Invățământul confesional

Obligativității limbii de propunere materne ori române în locul celei maghiare. — Protestele ungarilor. — De ce insistăm evreii pentru limba de propunere maghiară?

Obligativitatea limbii de propunere maternă ori română în școlile confesionale, după cum se știe, a provocat mare consternație în special printre câțiva evrei, cari și acum speră în revenirea teritoriilor albi unguri pentru a recupa fostele teritorii maghiare.

Protestele evreilor cu toate aceste, evident, s'au bazat pe faptul că evreii nu vorbesc limba ebraică nici cea română și astfel nu-și pot schimba limba de propunere maghiară cu cea ebraică sau română, după cum se pretindea, foarte just, de către autoritățile române. În această acțiune evreii erau spriginiți și de către unguri și în special de ziarele maghiaro-evreiești și ungurești, cari de asemenea speră în reahpirea fostelor teritorii ungare la Ungaria ciuntită.

Ungurii sprigineau acțiunea evreilor inconștienți, respective de interes comercial pentru că prin numărul evreilor să sporească numărul ungarilor ardeleni, fără să știe, că evreii respectivi numai din interes personal de afaceri insistau pentru limba maghiară.

Românii n'au nevoie de asimilarea evreilor, pentru că nu vreau să pățească cum au pățit ungurii, pentru a căror distrugere au lucrat tocmai acei evrei, cari se prezentau unguri infocați. Prin această metodă evreii urmăreau desmembrarea, și stăpânirea Ungariei, tocmai ca și la noi. Românii doresc, ca evreii în România să nu se prezente, ca români, ci ca evreii, păstrându-și confesiunea și numele.

Dar nici nu pot tolera să se prezinte ca unguri etc. Rămâie evreii cinstiți, nu renegați uneltitori subversivi, cari se infiltrează în încrederea neamurilor făcându-se în aparență evrei renegați, iar în realitate uneltitori subversivi destructivi neobservați.

De altfel mai mulți evreii s'au convins, că dispozițiile române referitoare la obligativitatea schimbării limbii de propunere în acest sens s'au luat. Dar totuși speră că politica pe care o urmaseră în Ungaria de odinioară, o vor putea-o urma și în România.

S'o creadă ei, dar nu le vom da ocazie noi, ca ungurii!

Mișcările noastre naționale

Ce organizații naționale avem. — Scopul mișcărilor naționale.

— Ce urmăresc fasciști? —

În ultimii cinci ani de unire încoace, activitatea națională a românilor a fost paralizată, în parte în urma activității câtorva elemente streine intereselor noastre, cari elemente au căutat să ne seducă elementele naive, iar în altă parte, în urma preocupării noastre zilnice de-a ne consolida.

Consolidarea noastră în prezent a ajuns în stadiul realizării iar

uneltirile subversive, cari ne mai împiedică consolidarea, se înlătură mereu,

în urma activității conștiente a câtorva elemente naționale, cari își înțeleg menirea de buni români

Dintre aceștia românii tineri conștienți de datoria lor națională s'au grupat în vre-o trei grupuri naționale, între cari primul loc îl are

Organizația fascistă, apoi organizația națională cuzistă și „Acțiunea Românească.”

Toate aceste organizații caută să contribuie la validitatea intereselor române ca

să contrabalanseze acțiunile elementelor streine intereselor noastre naționale.

Programul cel mai amănunțit însă este al fasciștilor români pentru că

fasciștii români lucrează cu cea mai reală tactică pe toate terenurile

pentru a contribui la validitatea intereselor române pentru Tron, Neam și Patrie.

Programul fasciștilor nu se rezumă numai la remediarea parțială a doleanțelor române, ci

caută, ca să se asigure preponderanța românilor în întreaga țară pe teren cultural, economic, etc.

Fasciștii români caută în-lăturarea elementelor ne-române din presa, literatura și politica română

sprijinindu-i pe români să acapareze întreprinderile industriale, comerciale și financiare din întreaga Românie și insistând pentru restabilirea reputației țării și neamului nostru, având în vedere, că elementele streine intereselor noastre, cu toate că trăesc de pe spina noastră,

au contribuit la compromiterea țării și neamului românesc.

Organizația fascistă este destul de tare, ca să contribuie la realizarea acestor scopuri, dar dorește să se unească toți bunii români într-o organizație, pentru ca

să lupte solidari pentru valitarea intereselor românilor din întreaga țară, unindu-i și sufiește pe români.

În acest scop primește cu plăcere colaborarea, respective fuzionarea celorlalte organizații naționale, având în vedere, că unii reprezentanți ai guvernului au declarat, că sunt decisi

să dea fasciștilor guvernarea țării

atunci, când actualul guvern va dori să mai odhnească după munca obositoare pe care o desfășurase pe terenul politic și economic.

Congresul fascist, care va avea loc la București pe la finea lunii Ianuarie de altfel se va ocupa mai intensiv cu aceste chestii, având în vedere, că este probabil, ca în decurs de 1—2 ani să se cedeze fasciștilor frânela țării.

V. I. M.

Ardelenii și ziarele

De ce n'au cititori ziarele române? Urmările unificării forțate.

Ziarele române s'au plâns în mai multe rânduri de indiferența cu care sunt tratate din partea ardelenilor, însă n'au căutat să se intereseze de cauza acestei indiferențe, și să n'izvolască pentru a le impune ardelenilor să citească ziarele române și nu numai cele maghiare. Noi însă am cercetat amănunțit cauza și ne-am convins că nu este vorba de vre-o rea voință în această chestie. Ardelenii sunt obișnuiți cu ardelenismul lor, și astfel nu prea înțeleg ce scriu în ziare confrății din vechiul Regat. Noi avem mai multe latinisme, pe când cei din vechiul Regat se folosesc prea mult de franțuzisme, etc. Încât ardelenilor cele mai multe cuvinte le sunt streine. În aceste împrejurări neavând ziare române scrise pe înțelesul lor sunt nevoiți să citească mult ziarele maghiare, care de altă parte sunt scrise după ziarele din București, excepționând reportagiile locale, cărora redactorii unguri și evrei, le dau mai mare estensitate, având în vedere în special interesele ardelenilor, fără vre-un interes de partid. Aceste ziare se acomodează după public și numai treptat caută să acomodeze publicul după ele.

Unificarea limbii impusă ardelenilor fără reavoință din partea confrăților din vechiul Regat, a rezultat în aceste împrejurări indiferența ardeleni-

lor față de ziarele române, scrise de confrății din vechiul Regat. Pe lângă aceste ardelenii preferă mai mult obiectivitatea și știrile sensaționale, pe când ziarele române din Ardeal tratează aproape toate chestiile din punctul de vedere al partidului respectiv, făcând dela a până la z aproape numai politică de partid. Ardelenii însă sunt obișnuiți mai mult cu actualități, cari îi interesează pe ei.

Reproducerile din vechiul Regat nu prind în Ardeal, pentru că ardelenii preferă numai o privire generală scurtă asupra chestiilor din vechiul Regat și mai multe actualități ardelenice.

Ziarele maghiare pentru recenzarea ziarelor române au câte un redactor, iar pentru politică în genere au doi, cari totodată fac și reportajii. Restul redactorilor, chiar și acei, cari au rubrica culturală, toți fac reportajii, pe când la ziarele române din Ardeal toți fac birocrație și de obicei numai un singur redactor face reportajii. Din această cauză au ziarele române din Ardeal aproape același material, care a apărut în ziarele din București și numai puține noutăți.

Ziarele române din Ardeal ar trebui scrise mai pe înțelesul ardelenilor acomodându-se după gustul și interesele lor și atunci nu se va mai putea plânge nimenea, că ardelenii nu citesc ziarele române. Totodată ar trebui bine organizate și din punct de vedere administrativ ca să fie mai răspândite.

Filme.

Lupta politică

Schiță satirică localizată pe șah de: V. I. Moldovan.

Brătianu: (Înșirându-și soldații albi pentru lupta electorală): Succesul-mi este asigurat cu acești soli supuși ordinilor mele!

Maniu: (aranjându-și țărani negri „în gledă”, care negrind terenul ocupat, pare că poartă doliu pentru „înmormântarea — constituției”) Om vede!

Brătianu: (mutându-și înainte doi soldați) Sunt stăpân pe situație, prin urmare eu atac întâi, trimițând acești doi găinari, ca să vă pipăie pulsul întâi la Goldiş, iar dacă nu reușesc, atunci la — Mihu!

Maniu: (înaintând cu doi țărani). Voi să zădărnicesc planul liberalilor, declarându-i antinaționali pe aceia, cari s'ar înfrăți cu liberalii!

Brătianu: Așa? Atunci voi forma front cu toți găinarii! (înaintează cu toți soldații).

Averescu: (chibiț liberal): Front, front.

Maniu: (înșirându-și înainte țărani, în fața soldaților): Eu mă bzuie pe această armată inconștientă..., istaie: conștientă!

Mihalache: (chibiț naționalist, fiind în tratative cu naționaliștii): Îți dau ajutor.

Brătianu: (neobservat, la un moment dat își plasează câțiva soldați în spatele țărănilor naționaliști): N'aveți voi putere!

Mihalache: (observând „tragerea pe... sfoară”): Rușine, rușine, de o sută de ori rușine! Ne-a falsificat poziția!

„Patria”: (în dos): Liberalii ne-au furat voturile în mai multe circumscripții, ca să-și poată menține poziția!

Brătianu: Asta-i o luptă pe viață și pe moarte! Eu mă mențin! Dacă aveți ceva de obiecționat, să vă înaintați protestele la Ministerul de interne, ca să ia măsuri!

Maniu: Nu mă las! Am încrederea țărănilor!

Brătianu: (folosindu-se de ocazie înaintează cu un pion al partidului, oprindu-se între țărani ardelenului Maniu): Mosoiule! Vezi să ne asiguri reușita în Ardeal, că acolo suntem slabi!

Maniu: (căutând să se reculeagă, observă cu regret, că-i dispar — țărani, trântiți la pământ): Oho, da ce fel de ilegalitate?

Brătianu: (satisfăcut): Mi-am asigurat succesul!

Maniu: (aparte, înaintând treptat cu pionii): Să vad! Poate că oi reuși prin... pertractări!

Brătianu: Șah! (mulțumit): Sunt stăpân pe situație!

„Vitorul”: (în dos): Succesul partidului liberal este incontestabil, asigurându-ne majoritate în alegeri! Naționaliștii disperăți au încercat noi tratative, dar de sigur nu vor obține nici un rezultat pozitiv nici de data aceasta!

Maniu: Cu toate, că ne-ai furat voturile, noi continuăm lupta! Înainte cu tura dinspre Alba-Iulia!

Brătianu: (înaintând cu caii): Mobilizez cavaleria!

Maniu: (oprindu-se cu tura la... Cluj.) Crezi, că mi-i prinde?

Brătianu: (înaintând cu Regele spre Alba-Iulia): Întâi eu!

„Patria”: (în dos). Iată unificarea forțată! Liberalii anulează hotărârile dela Alba-Iulia!

„Masca”: (în nr. 1): Naționaliștii au târănit adunarea dela Alba-Iulia, încât liberalii plictisiți de amânare, s'au hotărât să le ia înainte, încoronând la Alba-Iulia totodată și opera liberală!

Maniu: (căutând să-și asigure poziția, intră în defensivă, dirigindu-și înapoi figurile): Nu mă las!

Brătianu: (înaintând cu tura de impozite): Lumea mea și-a ta Florică!

Maniu: (mutându-și regina): Șah! Să te vad acuma!

Brătianu: (mișcându și regele): Vax! Ce crezi, că mă sperii?

Maniu: (asigurându-și regele): T'oi arăta eu!

Averescu: Stai să fii întâi general! P'ascultă: de ce nu-ți lași cioc?

Maniu: Pentru că nu vreau să fiu cioc-oi!

Brătianu: la spune-mi Averescule, ce să mai mișc?

Averescu: Prezent! Sluga plecată îți ajută! Lasă mă să continuu eu lupta! Poți să mă dirizezi în ascuns!

Brătianu: Încă nu! (tresărind) A! Șah cu tura constituției noi!

Maniu: (scandalizat): Nu se poate!

Brătianu: Ba se poate dacă eu așa vreau! Șah! Și mi-se pare: mat!

Mihalache: (bătând în palme): Patt, patt!

Brătianu: (mirat): Nu se poate!

Maniu: (categoric): Patt!

Averescu: (vesel): Bravo, bravo! Las' că vin eu! Sluga plecată!

Maniu: (scandalizat): Phi, sluga dracului, coadă de topor aruncat chiar și de țigăniea din zolage! (dispar)

Vasile Stoicescu

Circumscripția Reghin a avut fericirea de-a avea candidat pentru Senat pe marele filantrop român Vasile Stoicescu, un marimos boer basarabean, care în timp de pace, când Ardealul era, ca și Basarabia, sub stăpânire streină, a înțeles să sacrifice din avutur sau foarte mult pentru sprigirea culturală și socială a ardelenilor, la cari a ținut și ține și acuma foarte mult. Din acest motiv s'a încadrat și în partidul național-ardelean, sufletul atrăgându-l spre Ardeal și tot din acest motiv a ținut să candideze în Ardeal, ca să aibă legături mai inten-

sive cu ardelenii, de cari se interesează atât de mult, încât venit în mijlocul nostru, caută să ne cunoască toate durerile și neajunsurile, pentru a ne ajuta mai de aproape atât din punct de vedere politic, cât și social.

Ardelenii, din acest motiv trebuie bine să-i fie recunoscători, fără deosebire de partide, stimându-l și admirându-l, ca un adevărat român, având în vedere, că între adevărații români cinstiți și cu ideale curate, Vasile Stoicescu ocupă un loc de trunte.

Jubileul literar al lui Paul Bourget

La mijlocul acestui luni, s'au împlinit 50 de ani decând marele romancier și om de litere, care este Paul Bourget, și-a publicat primul său articol în *Revue des dix mondes*. Cincizeci de ani de muncă pe tărâmul literaturii și pe care îi încoronează bătrânețe rodnică, senină și mulțumită cu sine însăși. Căci sub auspiciile direcțiunii sale literare s'au dezvoltat oameni ca Henry Bordeaux și mulți alții ce cinstesc academia și domeniul beletristice franceze.

Pregătit pentru cariera medicală, de timpuriu Paul Bourget a ajuns un chirurg de seamă. În această calitate și cu vasta sa pregătire, când tunul bătea la Marna, Bourget a părăsit cabinetul său de lucru și s'a angajat în slujba Franței sângerate, dând ajutor efectiv luptătorilor ce se întorceau răniți de pe câmpul de bătălie. Paul Bourget, corifen în elita intelectuală a Franței, a lănat de-o parte preocupările sale beletristice și a pus în valoare practică toată învățătura sa medicală, care neconștient l-a interesat.

Ad angusta per angusta.

În tinerețe ca să poată susține în mijlocul greutăților, Bourget dădea lecțiuni și plătua în intimitate cugețul său marile opere, ce aveau să-i aducă un prestigiu nepieritor pe tărâmul literelor. Căci scrisul său a înălțat de mult hotarele Franței și ajuns pe merit în arena mondială.

Un suflet proiund, religios, mistic, Paul Bourget este tipul romancierului înăscut. El a inaugurat în cadrele literaturii franceze romanul dramatic țesut pe o intrigă bine susținută. Tipurile din romanele lui Bourget sunt privilegiate „în sine” și din punct de vedere fizic dar mai ales prin prisma aspectului psihologic. A creat caractere complete.

Romanele lui Paul Bourget au o emoționalitate candidă, care atrage, mișcă, înălțuește. Au nota unui sentimentalism just uman, cumpănit și sobru.

Tipurile create de Paul Bourget îți găsești în viața reală cu toate calitățile și defectele sufletești și trupești inerente neamului onenes.

Deasupra tuturor stă Dzeu și romancierul pe care azi îl sârbătorește Franța întreagă, crede în a-tot-puternica Lui.

Susținut de o cultură multi laterală și de o experiență masivă, Bourget a scris în toate domeniile ce ating literatura. Căci alături de romancier îl vedem smulgând aplause la rampă cu operile sale teatrale, în care predomină preocupări de ordin etic și social. În câmpul literaturii îl întâlnim pe drumul criticii, al nuvelii, al presei zilnice, ducând pretutindeni talentul de artist înăscut.

Paul Bourget leagă firul cu tradiția marelui său înaintaș Balzac.

O viață bine dăruită și bine întrebuințată.

Toideana: *ad angusta per angusta.*

Marin Dragnea.

Teatrele ardelenene

Inconvenientele teatrale. — Românii n'au decât unul pe când neromânii au vre-o 12 teatre în Ardeal și Banat. — De ce sunt mai rentabile teatrele maghiare? Transacțiuni teatrale.

Viața teatrală română, în Ardeal și Banat întâmpină enorme inconveniente, din cauza lipsei de pricepere administrativă a unor conducători teatrali, din care cauză

publicul manifestă oarecarea rezervă față de reprezentațiile teatrale.

Din acest motiv nu se pot apoi înființa și valida teatrele române în Ardeal.

Încercări au fost în câteva orașe ardelenene și bănățene, în primul rând în Cluj, unde teatrul românesc se mai menține cu greu, apoi în Timișoara și Oradea, dar acestea n'au reușit. Astfel, în afară de Cluj, toate

orașele ardelenene n'au posibilitatea de a avea reprezentații românești.

Decât atunci, când le vizitează vre-o trupă de turneuri, respective ambulante. În schimb

în Ardeal avem vre-o 12 teatre neromâne, maghiare

dintre cari cele din Oradea-Mare, Cluj, Arad etc. teatre cu

trupe dramatice și trupe de operă și operetă.

În ultimul timp se insistă din nou pentru înființarea unui teatru românesc la Oradea-Mare, iar la Timișoara se construiește de asemenea un nou teatru românesc. Toate aceste însă nu sunt suficiente pentru români. Ar trebui să se înființeze teatre românești în toate orașele ardelenene mai importante, având în vedere, că ungurii, cari în Ardeal și Banat cu vremea cu tot nu sunt nici două milioane, au vre-o 10 teatre, iar

românii, în Ardeal și Banat acuma în număr de aproape patru milioane, n'au în prezent, decât un teatru la Cluj.

Dacă s'ar înființa teatre românești în toate orașele ardelenene mai importante, întrucât s'ar administra cu pricepere, publicându-li-se succesiv în fiecare zi programul săptămânal înainte cu câteva zile, nu ca Teatrul Național din Cluj, ci cum îl publică și teatrele neromâne, s'ar putea atrage nu numai românii la teatrele române, ci și neromânii, ca și la

teatrele maghiare, pe care în prezent le susține mai mult publicul evreesc,

care vrea să se evidențieze, ungurii neavând resurse de câștig în lipsă de ocupații mai bune, ca să poată participa și la reprezentații teatrale.

Teatrele române, întrucât s'ar conduce mai cu multă pricepere administrativă, și-ar asigura frumoase profituri, dar așa sunt nevoite a trece în administrație particulară. Astfel

se plănuiește să se cedeze administrarea operelor din Cluj și celei din București unui consorțiu particular

care nu se știe încă, dacă va fi românesc, ori evreo-român, avân-

du-se în vedere, că azi

și în România, ca și în monarhia de odinioară, dominează banul evreesc deocamdată,

dar numai deocamdată, pentru că trezindu-se naționalismul în românii, cari singuri sunt garanți exclusiv pentru siguranța și integritatea statului român, se va înlătura din toate punctele de vedere preponderanța neromână în România, care trebuie să fie a românilor în primul rând.

Visuri necerute.

Câmpuri, triste câmpuri
veștejite 'n toamnă:
Tragedia noastră
a sosit însoamnă
Ca'ntr'o reverie,
ca să ne distrugă
Într'un vis statornic
de amor și trudă.

Viața noastră lină
de-amăgiri pătrunsă
Se'nfrână 'n speranțe
ideale — ascunse
Și-am ajuns acuma
în dureri nevrute
Idealuri triste,
vise necerute.

Câmpuri, câmpuri triste,
răsfățate câmpuri
Iarna ne așteaptă
abătuți de vânturi
Stingheriți de soarte
într'o neagră jale
Unde nu mai sunt azi
visuri ideale.

Unde ne găsim noi
viața solitară, —
Idealul nostru
dintr'o soarte-amară
Mistuiți de gânduri
și de neagra jale
A vieții noastre
trist sentimentale?

Câmpuri, triste câmpuri:
ne a lăsat și toamna:
Nu ne mai surăde
nimeni, decât iarna
Mohorâtă, albă
cu fiori de gheață
Ca să ne-amintească
amara viață.

Visurile noastre
le distruge 'n noapte,
Visuri ideale
făurite'n șoapte
Și țesute 'n patimi
de iubirea sfântă
Care lacrimile
nu ni-le asvântă.

Câmpuri, câmpuri triste
și înzăpezite
Sufletul meu plânge
să vă vede-albite
Fără lăcră și roze
vecinic parfunate
De-i reamintiri
doruri profanate.

Dorurile mele
sunt acelea toate:
Visurile mele
și chiar viața-mi poate,
Căci în suflet iarna
îmi înghiță visuri:
Dorurile mele s
toate, toate 'n șiruri!

V. Delacara.

Aforizme

— Elementele, cari în ori-cine își găsesc întrupat idealul, — sunt ordinare.

— Bărbații insistă pentru menținerea convenției, prin care li-se acordă dreptul de-a face primul pas în chestii de amor, numai ca să scape de pisările asidue ale femeilor.

— Femeile au la dispoziție o mulțime de mijloace, pentru seducerea bărbaților, încât rămâne iluzorie convenția, care dă drept bărbatului să facă primul pas în chestii de amor.

— Cele mai multe elemente sunt cu mult mai ordinare, decât să se mulțumească numai cu profanarea idealismului.

— Viața este o roată rulantă, ale cărei schițe, obede, raf, etc. le formează omenirea. Prin urmare să nu se mire nimenea, când se desface sau distruge parțial ori total vre-o parte din aceste, suportând această roată prea mare greutate, care se apasă în special pe partea de jos a rafului și obedelor.

— Convențiile sociale sunt tot atât de necesare, ca și mecanismul, care ține roata în osii, ca să nu cadă.

— Virtutea-i în viață o necesitate, cum este sarea în mâncări. Prin urmare mâncarea fără sare este tot atât de disgustoasă, ca și viața fără virtute.

— În cele mai multe cazuri teama e mai mare decât primejdia.

— Când tună și fulgeră, hoțul devine om cinstit.

— Mulți cred că o greșală este o scuză.

— O pălărie nouă are mai mare valoare, decât una veche, dar nu și prietenul nou.

— Orice se întâmplă tu să privești înainte și să ai speranță în viitor. Cui meca nebuniei este să-ți pierzi speranța.

— Aeroplanul este numai atât de sigur ca și automobilul, — zice un inventator. N'a zis prea mult.

— Romanele născute în zilele frumoase de toamnă sunt primejdioase. Ele pot deveni serioase!

— Omul care bea să-și uite de năceș, va reuși dacă bea spirt denaturat.

— Beutura poate să omoare pe consumator, dar îmbogățește pe cârciumar.

— Tălharul îți strigă: „Banii sau viața”. Cârciumarului îi-le dai pe amândouă.

— Taci când o femeie îți cere informații despre vecina ta.

Pozne

Polițiștii noștri

Într'o seară un grup de tineri turmentați am observat eșind dintr'un bar. Cum au eșit la aer curat, alcoolul parecă le apăsa creierii cu o putere mai mare, nu mai știam dacă se cade sau nu ceace ziceau. Unul se sui pe un stâlp de telegraf. fără să-l intereseze bucățile de postav cari îl părăsiră hainele. A'tul se lupta cu osia unui mare camion, și deodată îi vine o idee. Strigă după ceilalți. Acestia vin la el și cu toții pun umărul la camion. Camionul greu porni și fu postat în fața primăriei.

În fața primăriei erau doi polițiști, cari însă văzând lupta grea a cetei bețivilor cu camionul după o scurtă constătuire se hotărâ să se retragă. B. țivi terminându-și munca foarte mulțumiți, v-seli răsând zgomotos dau să plece. Polițiștii însă cari se retrasese înainte speriați sub o poartă ca să se constătuiescă au eșit la fața locului.

— „Domnilor, domnilor”, strigă unul.

Vre-o câțiva din ceată de frica polițiștilor o iau la fugă. Alții se întorc la polițiști. Polițiștii se retrag sub poartă ca în gaură de șoarece. Când bețivi dau să plece din nou, strigă iar

— „Domnilor!”

De astădată rândul domnilor se sperie de polițiști. Parte plecaseră, cei ce au rămas au pierdut curajul. Au plecat iute după ceilalți. Polițiștii speriați grozav strigă după el.

— „Nu fugiți domnilor, ajutați să-l împingem înapoi. Cum să-l lăsăm aci...”

Domnii habar n'aveau să-l mai împingă înapoi. Polițiștii se apropiară de camion și rămași ei de ei se uită proști unul la altul

— Acuș ce drac? am făcut? Amândoi nu-l mai putem împinge înapoi...

— g. —

Colinde populare.

Veniți astăzi credincioși.

Veniți astăzi credincioși
Să sălțăm să sălțăm
De nașterea lui Christos
Să ne bucurăm.
Că el astăzi în Willeem
S'a născut, s'a născut
Precum l'au vestit prorocii
De demult, de demult.
Ș'n testea dobitocească
Să culcat, să culcat
Ca un prunc mic în scutece
Înfășat, înfășat.
Cei trei Crai dela Persia
Se ivesc, se ivesc
Aur, smirnd și tămâie
Dăruesc, dăruesc.
Ingerul în vis lui Iosif
Vestește, vestește
Cumcă Irod oaste mare
Gătește, gătește.
Ca să piară pe fiul
Cel născut, cel născut
Pe fiul lui Dumnezeu
Cel fără de 'nceput, cel fără de 'nceput.
Școala de grabă Iosif
Și fugi în Egipt. fugi în Egipt
Șopâ pruncul și mama lui
Din prăpdă, din prăpdă.
Ca să piară și acolo
Demonii, demonii
Că sunt toți amestecați
Cu diavolii, cu diavolii.
Puterea să li-se stingă
Să nu mai fie, să nu mai fie
Ca Christos să 'mpărătească
În vecie, în vecie.

Trei Crai...

Trei Crai dela răsărit
Cu steaua — au călătorit,
Când pe cale precedea
Steaua nainte mergea
Iar când sta de odihnea
Steaua încă-i aștepta.
În Ierusalim s'au dus
Și steaua li-s'a ascuns,
Ce le-a for de 'ntrebat
De naștere de 'mpărat.
Unde știți că s'a născut
Crai mititel decurând
Steaua'n vâst la răsărit.
După dânsa am venit.
Iară Irod împărat
Foarte rău s'a 'nfuriat
Mulți prunci mici a și tăiat,
De doi ani și mai în jos
Ca să afle pe Christos.
Pe Christos nu l'au aflat
Tatăl sfânt l'a apărât.
Willeemul se'n trista
Mamele se tânguia.
O naștere fericită
Fosta lui Irod urâtă
Temându-și a sa domnie
Să scape de 'mpărăție
De acum până 'n vecie
Lauda Domnului să fie.

Din colecția: I. T. Stămurcar.

Telefon 124.

1870

Fabrica română ardeleană de clopote patentate

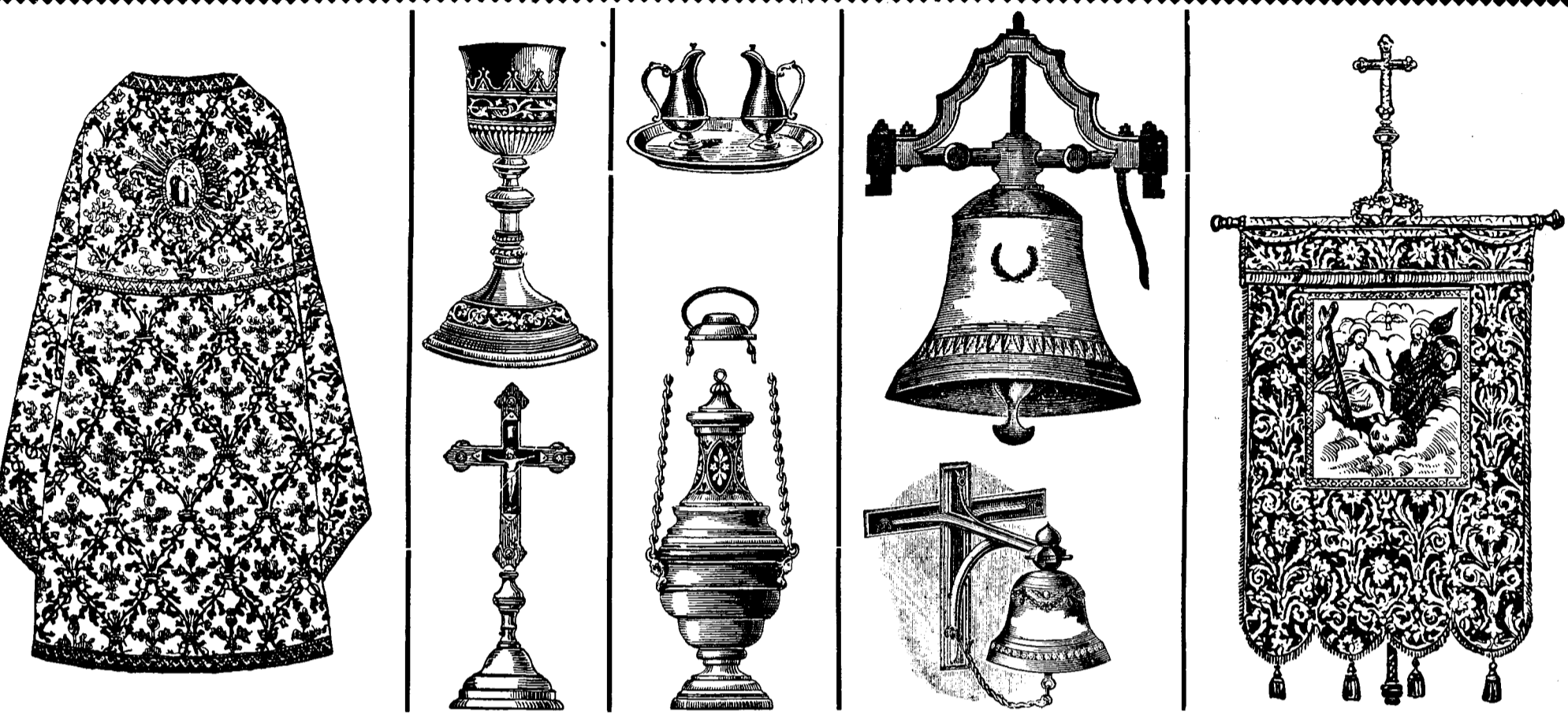
Mare deposit de Ornate bisericesti, librărie și tipografie

Alexandru Anca, Cluj

Înainte succesorii lui Efraim Andrásófszky.

Birourile: CLUJ, Piața Unirii 32 și Reg. Maria 14. Fabrica C. Victoriei 36.

Distins cu medaile de argint și mai multe diplome

... fabrică în țară, care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrasófszky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite expoziții. Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani. — Înainte de a face comandă ori unde, cereți informațiuni și oferte de prețuri dela fabrica noastră. Veniți, Vedeți și vă convingeți

Preț Curent pentru Ornamente Bisericești:

Odăjdii (Vestminte preoțești) constătătoare din :

1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănețuțe, 1 brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colori din damast de mătase în calități deosebite cu prețul de 8000—22000 Lei.

Prapori:

În diferite culori 110 cm. lat 160 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți vâpsite pe pânză chipul după dorința DV, are 3—4 tăieturi cu posant auriu sau argințiu prețul unui prapor dela 2000—6000 Lei fără rudă.

Mustre de stofe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 50 Lei anticipativ.

Colare, Beretă, Brâuri, Plastroane.

Beretă (camilafcă, potcap) Rom. cat. din klott negru	220—
Beretă de cașmir negru gr. cat.	220—
Colar de pânză „Leo“	50—
Colar de cauciuc	45—
Brâu (cingulum) violet moiree sau mătase	1200—
Brâu (cingulum) negru moiree sau mătase	1200—
Brâu (cingulum) negru de lână	450—
Plastron (chemisette) Nr. 3, 21 cm. klott neted	120—
Plastron (chemisette) Nr. 2, 15 cm. klott neted	90—
Plastron Nr. 3, cu încreșturi fine	150—

La comandă să se dea numărul și lărgimea colarului plastronului și a beretei. Din colare numai 6 bucăți să trimit.

Toate prețurile sunt rezervate.

Revisite bisericesti:

1. 1 Cădelniță din bronz argintată	Lei 1500—
2. Una țitoare de tămăie cu linguriță din bronz argintat	450—
3. 1 Candelă din bronz argintată	900—
4. 1 Chivot din bronz argintat cu trei turnuri	3800—
5. 1 Cruce de masă din bronz argintată cu Hristos în email 28 cm.	1000—
6. 1 Cruce de masă (28 cm.) din bronz argintată cu Hristos în relief aurit	950—
7. 1 Cruce de mână din bronz argintată cu Hristos în email	950—
8. 3 Cutii de aluminiu pentru oștie	150—
9. 1 Căldărușe cu aspergil (stropitor) bronz argintat	1200—
10. 1 Căniță cu tavă pentru spălarea mânilor (bronz argintat)	850—
11. Cutie cu trei vase, cuțit și foarfeci la botez (bronz argintat)	950—
12. 2 Vase de sticlă cu tavă de bronz argintat (la proscomidie)	480—
13. 1 Potir cu tăer (patenă) (bronz aurit) neted	2800—
14. Disc cu talpă și steluță (bronz aurit)	1000—
15. 1 Cutie cu trei vase pentru oleu și mir la botez (bronz aurit) I. C. O.	1500—
16. 1 Cutie de bronz aurit cu capac pentru sf. Oștie la bolnavi	1000—
17. Ciborium (bronz aurit)	2800—
18. Monstranță (bronz aurit) rom. kath.	450—

Banii se trimit înainte, comenzile se efectuează în 3—4 săptămâni. Toate prețurile sunt rezervate.

Tipărituri pentru parohiile greco-orientale.

1. Budgete bisericesti	10 buc. à 2—20—Lei
2. „ școlare	„ „ 2—20—
3. Chitanțe	„ „ —50 5—
4. Cartea de evidență	„ „ 4—40—
5. Contul cap. active	„ „ 4—40—
6. „ pasive	„ „ 4—40—
7. Consemnarea averilor bisericesti și școlare	„ „ 4—40—
8. „ de darea culturii	„ „ 4—40—
9. Date statistice model A școlar	„ „ 4—40—
10. „ „ „ B	„ „ 4—40—
11. „ „ „ A și B	„ „ 4—40—
12. Estras de botez	„ „ 1—10—
13. „ cununie	„ „ 1—10—
14. „ morți	„ „ 1—10—
15. „ din protoc. paroh.	„ „ 2—20—
16. Inventare bisericesti	„ „ 3—30—
17. Jurnal de cassă	„ „ 4—40—
18. „ manipulație	„ „ 3—30—
19. Protocol de exhibite mare	„ „ 4—40—
20. „ „ mic	„ „ 4—40—
21. „ „ familie	„ „ 4—40—
22. Raționiu bis.	„ „ 4—40—
23. „ școl.	„ „ 4—40—
24. Specificația cununaților	„ „ 2—20—

La comandă din tipărituri se trimit numai câte 25 buc. Și numai acelea se trimit pentru care sosesc banii înainte plus porto.

Tipărituri pentru parohiile greco-catolice.

1. Act de vestire	10 buc. à 1—10—Lei
2. Atestat de trecere	„ „ 1—10—
3. Conспект statistic model A	„ „ 1—10—
4. „ „ „ B	„ „ 1—10—
5. „ „ „ C	„ „ 1—10—
6. „ „ „ D	„ „ 2—20—
7. Contract de bună învoire la căsăt.	„ „ 150 15—
8. Conспект despre dare	„ „ 3—30—
9. „ „ păduri	„ „ 3—30—
10. „ „ bani	„ „ 2—20—
11. „ „ naturali	„ „ 2—20—
12. Contract de bucate	„ „ 1—10—
13. Corpuri de rațiuni	„ „ 8—80—
14. Conспектul aranzilor	„ „ 1—10—
15. „ chirilor	„ „ 1—10—
16. „ pășunilor	„ „ 1—10—
17. „ venitelor din realități	„ „ 1—10—
18. „ „ păduri	„ „ 1—10—
19. Coale de anunțare	„ „ 2—20—
20. Conспектul taxelor pentru fond de asig.	„ „ 2—20—
21. „ incasate	„ „ 150 15—
22. Extras matr. de botezați	„ „ 1—10—
23. „ „ cununați	„ „ 1—10—
24. „ „ morți	„ „ 1—10—
25. Foaia Familiară dublă	„ „ 4—40—
26. Inventar de avere	„ „ 2—20—
27. Inform. despre preoții deficienți	„ „ 2—20—
28. „ „ repausați	„ „ 2—20—
29. Protocol matr. de botezați cu 10 coale	„ „ 3—30—
30. „ „ cununaților	„ „ 3—30—
31. „ „ morți	„ „ 3—30—
32. Protocolul vizitațiunii canonice	„ „ 2—20—
33. „ agendelor	„ „ 2—20—
34. Table de repartițiuni	„ „ 2—20—

Toată lumea cetește

„CLUJUL”

Ziar independent

Apare săptămânal în 20.000 expl.

Apare săptămânal în 20.000

Abonamentul: pe un an 160 lei., pe jumătate an 80 lei., pe un sfert de an 40 lei.

Abonament pentru străinătate: pe un an 200 lei., pe jumătate an 100 lei., pe un sfert de an 50 lei.

Faceți imediat abonament la Administr. Ziarului Cluj, Reg. Maria

A apărut în editura Librăriei

Alexandru Anca Cluj

și se află de vânzare următoarele:

Piese teatrale și Poezii

cele mai bune pentru sărbări școlare și populare.

- * „A fost odată“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu 20.—
- * „Doamna mea“ „ 1 „ „ „ „ 10.—
- * „Dușmanii“ „ 3 „ „ „ „ 10.—
- * „Pentru patrie“ „ 4 „ „ „ „ 10.—
- * „Nevasta mea fie îngeri cu ea“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — — — — — 10.—
- * „Fiecare cu a lui“ (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău — — — — — 20.—
- * „Oglinda fermecată“ (lirică 4 acte) de I. Jasinsky 10.—
- * „Inima mea“ (cântece populare) — — — — — 10.—
- * „Imnuri Românești“ (cântece naționale) — — — — — 6.—
- * „Ecouri“ de Tr. Dumbrava — — — — — 5.—
- * „Umoristice“ (Glume) de Costi — — — — — 10.—
- * „Versuri din Răsboi“ (poezii populare) — — — — — 5.—
- * „Iubirea“ (notă muzicală) pentru Pian și voce — — — — — 15.—

Diferite:

- Călindare cărți cu târgurile dela — — — — — 10—30 Lei.
- Dicționar român-maghiar — — — — — 5.—
- Carte de visuri — — — — — 10.—
- Observări critice dela adunările învățătoarești de I. Pavelea — — — — — 5.—
- * Istorie și Fantazie nouă evoluții în istoria românilor de I. Pavelea — — — — — 15.—
- Scrisori de iubire după mai mulți autori — — — — — 5.—
- * Nenorociții (roman) de A. Șerbănescu-Buzău — — — — — 5.—
- Trepetnicul (expl. semnelor) — — — — — 3.—
- Numirea nouă și veche a străzilor orașului Cluj 6.—

Cărți Școlare:

- * A. B. C-dar fonomic (pt. Șc. mag.) de Dr. Szentpéteriné 16.—
- * Aritmetică pt. cl. I, Șc. de ucenici de Cr. Epure 20.—
- * Geografia județului Alba de Jos } în limba maghiară de Cojocna — } Dr. Szentpéteriné 10.—
- * „Iuliu” Caesar de bello Gallico” manual latin pentru cl. V—VI. Traian Popa prof. de liceu — — — — — 35.—
- * „Lecții de limba română” de prof. Murășan — — — — — 15.—

Cărți Preotești:

- Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț 25—80 Lei
- * „Cartea Mângăerii” de G. Mânzat — — — — — 5.—
- * „Istoria Icoanei din Nicula” de G. Mânzat — — — — — 8.—
- * „Femea Creștină” de Ruschek trad. de preotul Russu — — — — — 20.—
- * „Epistolia lui Hristos” — — — — — 5.—
- * „Predici la Morți” de protopop I. Marga — — — — — 35.—
- * „Predici pentru postul mare” (ciclu dublu) de prot. I. Marga 20.—
- * „Păstorul sufletesc” (I—VI vol.) — — — — — 100.—

Juridice:

- * „Criza valutară și asanarea ei” de Dr. M. Șerban — — — — — 35.—
- * „Legea de execuție” trad. de Dr. Barta și Dr. Hancu 65.—
- * „Vademecum” rom.-mag de Dr. Köves — — — — — 60.—
- * Terminologie Juridică — — — — — 12.—
- * „Legea vânătoarei” (în ung.) — — — — — 10.—
- * Jurnal de term. adv.” (cu pereți tari, folosibil pe orice an) 50.—
- * „Unificarea impozitelor” (în rom. și ung. separat) — — — — — 5.—
- * „Stabilirea” — — — — — 10.—

Medicale:

- * „Cartea Moașelor” de Dr. Grigoriu pentru toate femeile 120.—
- * „Recoltajul” plantelor medicale de I. Știopu — — — — — 3.—
- * „Despre coleră” de Dr. Bașiota — — — — — 3.—
- * „Anemia” — — — — — 3.—

Cele cu semnul (*) sunt nou apărute.

La comandă banii se trimit înainte plus porto.

Toate prețurile sunt rezervate.

Tipărituri advocațiale. — Ügyvédi nyomtatványok.

1. Contract de cumpărare și vânzare (Adás-vevési szerződés)	100 b.	L
2. Cererea pentru ordin de plată (Fizetési meghagyás)	100	”
3. Acțiune sumară (Somás kereset)	100	”
4. Acțiunea cambială sumară (Somás váltó kereset)	100	”
5. Cererea pt. exec. de escont. (Kielég. végrehajtásikérés)	100	”
6. Ordin pentru plata cambiei (Váltó fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérés)	100	”
7. Expens-Notă (Költség-jegyzék)	100	”
8. Petițiuni de licitație (Árverési-kérvény)	100	”
9. Propunerea de acuză (Vádindítvány)	100	”
10. Obligațiune (Kötelezvény)	100	”
11. Ordin pentru plata cambiei (Váltófizetési meghagyás)	100	”
12. Act de desființare de ipotecă (Zálogjog törlési nyilatkozat)	100	”
13. Procura (Meghatalmazás)	100	”
14. Cererea de acțiune (Kereset kérelem)	100	”
15. Acțiunea (Kereset levél)	100	”
16. Contract de închiriere (Haszonbéri szerződés)	100	”

Tipărituri pentru executori — Végrehajtói nyomtatványok

1. Proces verb. de urmărirea averii mobile (Végrehajtási jegyzőkönyv)	100 b.	L
2. Proclamațiune în privința valorizării pretensiunilor de drept pe proprietate — (Felhívás a tulajdonjogi igények érvényesítése iránt)	100 b.	L
3. Ordin de oprire — (Letiltási rendelvény)	100 b.	L
4. Publicație de licitație — (Árverési hirdetmény)	100 b.	L

Tipărituri pentru notari. — Jegyzői nyomtatványok.

Act de moarte (Haláleset felvétel)	100 buc.	Lei 150
Inventar de lăsamânt (Hagyatéki leltár)	100	” ” 150
Atestat în caz de moarte (Halottvizsgálati bizonyítvány)	100	” ” 100
Proces verbal ^{pentru cel dispărut} (Jegyzőkönyv ^{a háboruban eltűnt} _{din război} _{hadkötelesekről})	100	” ” 100
Extras familiar (Családi értesítő)	100	” ” 150
Raport către oficiul stării civile (Anyakönyvi hivatalnak)	100	” ” 100
Certificat (Igazolvány)	100	” ” 100
Incunoștiințare (Értesítés)	100	” ” 100
Extras de naștere (Születési anyakönyvi kivonat)	100	” ” 100
Aviz despre nașteri neleg. (Jelentés a törvt. gyermekekről)	100	” ” 100
Aviz de căsătorii (Házassági értesítés)	100	” ” 60
Proces verbal (Tárgyalási jegyzőkönyv)	100	” ” 100
Extras de căsătorie (Házassági kivonat)	100	” ” 100
Atestat (Tanúsítvány)	100	” ” 100
Publicare (Házassági kihirdetés)	100	” ” 100
Consentiment (Szülői beleegyezés)	100	” ” 100
Conspect lunar (Havi kimutatás)	100	” ” 150
Incunoștiințare (Értesítés)	100	” ” 100
Extras de moarte (Halotti anyakönyvi kivonat)	100	” ” 100
Nou! Statutul Ab-torului (Vághoz di szabályok) de Dr. Tofan	1	” ” 10

Tipărituri pentru școlile de ucenici

1. Coale pentru registru de primire (interior) bucata per coală à Lei 5.—
2. ” ” ” ” (învăliș) ” ” ” à Lei 3.—
3. Coale pentru registru de absentă și clasificatiune (interior) bucata per coală à Lei 5.—
4. Coale pentru registru de absentă și clasificatiune (învăliș cu tabl. statistice) bucata per coală à Lei 6.—
5. Coale pentru registru de progres form. 34×42 (interior) à Lei 2.5
6. ” ” ” ” ” 34×42 (învăliș) à Lei 1.5
7. Tablou pentru absențele școlare, necesare fiecărui diriginte de clasă cu învâlișul laolaltă (2 coale) à Lei 8.—
8. Certificat școlar bucata à Lei 1.5

Tipărituri pentru licee:

Matricole interne și externe 1 coală — — — — — Lei 5.—

Numai acele comande se expediază pentru cari sosesc banii înainte plus porto.

Csak a pénznek plus portó előleges beküldése mellett szállítok.

Premiile ziarului „Clujul”

Cine trimite anticipat costul la minimum 10 abonamente pentru ziarul „Clujul” va primi gratuit numerii pe timpul cât ține durata abonamentului trimis.

Cine trimite anticipativ costul abonamentului pe un an primește imediat gratuit cartea „Femea Creștină” pe 1/2 an broșura „Carte mare de visuri” pe 1/4 an broșura „Cartea Mângăerii”.

In atenția femeilor!**A PĂRUT**

în editura Librăriei Anca Cluj, îndrumarul doctorului gynecol Grigoriu Fieca intitulat „Cartea Moașelor” femeile trebuie să-l consulte zilnic, căci cuprinde sfaturi pentru îngrijirea femeii și a copilului înainte și după naștere, noțiuni generale supra sănătății familiei tuturor îngrijirea boalelor femești 130 fotografii femești explicative.

Prețul 120 lei, plus 5 lei porto, care sumă se trimite înainte